

বিবাহের ইতিকথা

শ্রীশ্রীমতী শিবারতি নন্দী

মহাপ্রজাপতি ব্ৰহ্মা আয়োনিজ সত্তা সৃষ্টি কৰিতে কৰিতে তখন অধিক সৃষ্টি কৰিতে পাৰিলেন না তখন সৃষ্টিকে সমৰ্দ্ধিত কৰিবাৰ জন্য ভগবান শ্রীকৃষ্ণুপ মদনৱাপী কামদেবকে আহুন কৰিলেন। তাৰপৰ মদনদেবেৰ সহায়তায় তিনি তখন মৈথুনজ সৃষ্টি প্ৰকৰণেৰ সূত্ৰপাত কৰিলেন। সৰ্বপ্ৰথমে ব্ৰহ্মা নিজ অঙ্গ হইতে মনু ও শতৰূপাকে সৃজন কৰিলেন। তৎপৰে পুৱ্য ও প্ৰকৃতিৰ সংযোগে মৈথুনজ সৃষ্টিকে বিশুদ্ধ ও বৈধ কৰিবাৰ জন্য পৰিত্ব আঘিৰে সাক্ষী রাখিয়া বৈদিক মন্ত্রাদি সহযোগে পুৱ্য ও প্ৰকৃতিৰ বিশুদ্ধতাপূৰ্ণ মানস নিবন্ধনকে পতি-পত্নী বা স্বামী-স্বীৰাপে পৱিণ্ঠ কৰিবাৰ উদ্দেশ্যে বিবাহ বা পৱিণ্ঠেৰ নিয়ম সৃষ্টি মধ্যে প্ৰচলন কৰিলেন। সেই বিধিৰ বিশুদ্ধতা এবং নিত্যতা যাহাতে বজায় থাকে এবং

মিথুন সৃষ্টিৰ ফলে ব্ৰহ্মাণ্ডে যাহাতে পৰিব্ৰাতা আটুট থাকে সেজন্যে সৰ্বপ্ৰথমে ব্ৰহ্মা গোলোকে ভগবান শ্রীকৃষ্ণ সমীপে গমন কৰিলেন। ভগবান শ্রীহিৰিৰ মানসপূৰ্ব মহাপ্ৰজাপতি ব্ৰহ্মা হইলেন এই ব্ৰহ্মাণ্ডে বেদ সৃজনকাৰী প্ৰথম “ব্ৰাহ্মণ”।

একদা গোলোকে শ্রীকৃষ্ণ ও শ্রীৱাদা নিৰ্জনে অবস্থান কৰিতেছিলেন। এমন সময় মহাপ্ৰজাপতি ব্ৰহ্মা তথায় উপস্থিত হইয়া ভগবান শ্রীকৃষ্ণ ও শ্রীৱাদিকাৰ চৱণে প্ৰণত হইয়া তাঁহাদেৰ স্তৰস্তুতি কৰিলেন। ব্ৰহ্মাৰ স্তৰস্তুতিতে প্ৰস্তুত হইয়া শ্রীকৃষ্ণ তাঁহাকে বৰ প্ৰাৰ্থনা কৰিতে বলিলেন। তখন ব্ৰহ্মা তাঁহাদেৰ শ্রীপাদপদ্মে “আচলা ভক্তি” প্ৰাৰ্থনা কৰিলেন। তৎপৰে পুনৱায় তাঁহাদিগকে প্ৰণতি নিবেদনপূৰ্বক তাঁহাদেৰ উভয়েৰ মধ্যে আঘি প্ৰজ্ঞালন কৰিয়া হোম কৰিতে লাগিলেন। অতঃপৰ শ্রীকৃষ্ণ স্বয়ং সেই পৰিত্ব আঘি সমীপে গমনপূৰ্বক তথায় উপবেশন কৰিয়া হোম কৰিতে লাগিলেন। তাৰপৰে ব্ৰহ্মা শ্রীকৃষ্ণ ও শ্রীৱাদিকাৰকে প্ৰণাম কৰিয়া সপ্তবাৰ

তাঁহাদিগকে হোমাণি প্ৰদক্ষিণ কৰাইলেন। তাৰপৰ পুনৱায় শ্রীৱাদিকাৰকে হোমাণি প্ৰদক্ষিণ কৰাইয়া তাঁহাকে শ্রীকৃষ্ণেৰ নিকটে উপবেশন কৰাইলেন। তৎপৰে শ্রীকৃষ্ণকে শ্রীৱাদিকাৰ হস্তধাৰণ কৰিতে বলিলেন। শ্রীকৃষ্ণ তাহাই কৰিলে ব্ৰহ্মা বেদোক্ত সপ্তমন্ত্রাদি কৰাইলেন। তদনন্তৰ প্ৰজাপতি শ্রীৱাদিকাৰ হস্ত শ্রীকৃষ্ণেৰ বক্ষঃহলে এবং শ্রীকৃষ্ণেৰ এক হস্ত শ্রীৱাদিকাৰ পৃষ্ঠদেশে হাপন কৰিয়া শ্রীৱাদিকাৰকে মন্ত্রপাঠ কৰাইলেন। তাৰপৰ ব্ৰহ্মাৰ নিৰ্দেশে শ্রীৱাদিকা আজানুলম্বিত পাৰিজাত ফুলেৰ মালা শ্রীকৃষ্ণেৰ গলায় সমৰ্পণ কৰিলেন। তাৰপৰ শ্রীকৃষ্ণও একটি মালা শ্রীৱাদিকাৰ কঢ়ে অৰ্পণ কৰিলেন। অনন্তৰ শ্রীৱাদিকা শ্রীকৃষ্ণেৰ বামপাৰ্শ্বে উপবেশন কৰিলে

ব্ৰহ্মা কৰ্তৃক শ্রীৱাদা-কৃষ্ণেৰ বিবাহ
সম্পাদন। অঞ্চনঃ শ্রীমতী শিবারতি নন্দী

ব্ৰহ্মাৰ নিৰ্দেশে তাঁহারা বদ্ধাঙ্গলি হইয়া বেদোক্ত পঞ্চমন্ত্র পাঠ কৰিলেন।

এইভাৱে পিতা যেৱাপে কন্যাকে সম্পাদন কৰেন তদূপ পিতামহ ব্ৰহ্মাও শ্রীৱাদিকাৰকে শ্রীকৃষ্ণহস্তে সমৰ্পণপূৰ্বক তাঁহাদিগকে প্ৰণাম কৰিয়া স্বস্থান ব্ৰহ্মালোকে প্ৰস্থান কৰিলেন। এইভাৱে ভগবান শ্রীকৃষ্ণেৰ ইচ্ছায় ব্ৰহ্মা শ্রীৱাদিকাৰকে কন্যাকুণ্ঠে লাভ কৰিবাৰ প্ৰতিশ্ৰুতি প্ৰাপ্ত হন। তৎপৰে তপোৱাত ব্ৰহ্মাৰ ধ্যান-সমৰ্পণি অবস্থা হইতে ক্ষণেৰ শূণ্যাবস্থায় ‘সন্ধ্যাৰ’ জন্ম হয়।

তদবিধি ব্ৰহ্মা আপন মানসপুত্ৰ ও মানসকন্যাদিগকে এই বিধি অনুসৰে পৱিণ্য কাৰ্য্য সুসম্পন্ন কৰিতে লাগিলেন। পৱিবৰ্ত্তীকালে ব্ৰহ্মানন্দন মনু তাঁহার ‘মনু সংহিতায়’ বিবাহেৰ এই সকল বিধি-নিয়মাদি সমিবেশিত কৰেন। আদিকাল হইতে এই প্ৰথা পৃথিবীৰ প্ৰায় সৰ্বজাতিৰ মধ্যেই প্ৰচলিত হইয়া আসিতেছে। কেহ আঘিৰে সাক্ষী কৰে আবাৰ কেহ সূৰ্যদেবকে সাক্ষী কৰে এবং ব্ৰাহ্মণ দ্বাৰাই কাৰ্য্য সম্পাদন কৰিবাৰ রীতি আজও চলিয়া আসিতেছে।

সহায়ক গ্রন্থ — মহাভাৰত

—হুৰি ওঁ তৎ সৎ—